

Regeringens proposition

1999/2000:16

Utvidgning av lagen om europeiska företagsråd till
att avse Storbritannien

Prop.
1999/2000:16

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 7 oktober 1999

Göran Persson

Mona Sahlin
(Näringsdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås ändringar i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd. Lagändringarna genomför bestämmelserna i Europeiska unionens råds direktiv 97/74/EG om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare, till att avse Storbritannien.

Ändringarna innebär i huvudsak följande.

Lagens geografiska tillämpningsområde utvidgas till att avse Storbritannien.

De gemenskapsföretag och företagsgrupper som sedan den 22 september 1996 har gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare ges möjlighet att vid behov justera avtalen så att dessa omfattar även gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i Storbritannien. Om justering av avtalen sker senast den 1 juli 2000 gäller även fortsättningsvis endast lagens skadestånds- och rättegångsregler.

För de gemenskapsföretag och företagsgrupper som faller inom lagens tillämpningsområde enbart på den grund att lagen nu skall tillämpas även på Storbritannien och där det senast vid den nya lagens ikraftträdande finns avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast lagens skadestånds- och rättegångsregler.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2000.

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	3
2	Förslag till lag om ändring i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd	4
3	Ärendet och dess beredning.....	7
4	Lagen om europeiska företagsråd.....	7
5	Utvidgningsdirektivet	9
6	Genomförande av utvidgningsdirektivet.....	9
6.1	Det geografiska tillämpningsområdet	9
6.2	Avtal som medför att lagen endast i begränsad omfattning skall tillämpas	10
6.2.1	Gällande § 6-avtal i företag utan verksamhet i Storbritannien	10
6.2.2	Gällande § 6-avtal i företag med verksamhet i Storbritannien	11
6.2.3	Nya § 6-avtal.....	13
6.2.4	Förnyelse av § 6-avtal	14
6.3	Andra ändringar	15
6.4	Övriga konsekvenser av utvidgningen	16
6.5	Ikraftträdande	18
7	Författningskommentar.....	18
Bilaga 1	Rådets direktiv av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare.....	20
Bilaga 2	Rådets direktiv 97/74/EG av den 15 december 1997 om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare, till att avse Förenade kungariket.....	31
Bilaga 3	Sammanfattning av promemorian.....	33
Bilaga 4	Promemorians lagförslag	34
Bilaga 5	Lagrådsremissens lagförslag.....	37
Bilaga 6	Lagrådets yttrande.....	40
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 oktober 1999	41

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd

Härigenom föreskrivs¹ i fråga om lagen (1996:359) om europeiska företagsråd

dels att 3, 6, 7 och 23 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 6 a–6 c §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

I denna lag avses med

– *EES-länder*: staterna i Europeiska unionen, *med undantag för Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland*, samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

– *företag*: en ekonomisk verksamhet i privat eller offentlig regi som bedrivs av en fysisk eller en juridisk person,

– *gemenskapsföretag*: ett företag som har verksamhet i minst två EES-länder,

– *kontrollerande företag*: ett företag som utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag, det kontrollerade företaget,

– *företagsgrupp*: en grupp av företag, som har företag i minst två EES-länder, där ett kontrollerande företag och minst ett kontrollerat företag ingår.

I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det *vid tiden för lagens ikraftträdande finns* gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast 39–41 §§.

När ett sådant avtal löper ut

Föreslagen lydelse

3 §

I denna lag avses med

– *EES-länder*: staterna i Europeiska unionen samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

6 §

I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det *senast den 22 september 1996 fanns* ett gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som *omfattade* alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna *med undantag för Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland*, gäller endast

¹ Jfr rådets direktiv 97/74/EG av den 15 december 1997 om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare, till att avse Förenade kungariket (EGT L 10, 16.1.1998, s. 22, Celex 397L0074).

skall lagen tillämpas i sin helhet. Om avtalet förnyas gäller dock fortfarande endast 39–41 §§.

39–41 §§.

Prop. 1999/2000:16

6 a § I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det finns ett gällande avtal som avses i 6 §, vilket senast den 1 juli 2000 omfattar även gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, gäller endast 39–41 §§.

6 b § I fråga om sådana gemenskapsföretag eller företagsgrupper som faller inom lagens tillämpningsområde enbart på den grund att lagen avser verksamhet i Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland och där det senast den 1 mars 2000 finns ett gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare, vilket avtal omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast 39–41 §§.

6 c § När ett sådant avtal som avses i 6–6 b §§ har löpt ut eller löper ut skall lagen tillämpas i sin helhet. Om avtalet har förnyats eller förnyas gäller dock fortfarande endast 39–41 §§.

7 §

Genom ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras avvikelser från lagens bestämmelser, under förutsättning att avtalet inte innebär att mindre förmånliga regler skall tillämpas för arbetstagens sida än som följer av rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller

Genom ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras avvikelser från lagens bestämmelser, under förutsättning att avtalet inte innebär att mindre förmånliga regler skall tillämpas för arbetstagens sida än som följer av rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller

ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare.

ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare² samt direktiv 97/74/EG av den 15 december 1997 om att utvidga nyss nämnda direktiv till att avse Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland.³

23 §

Ett europeiskt företagsråd skall inrättas enligt 24–35 §§ om

1. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp och arbetstagarnas förhandlingsdelegation kommer överens om det,
2. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp vägrar att inleda förhandlingar med arbetstagarnas förhandlingsdelegation inom sex månader från det att förhandlingar har begärts enligt 14 §,
3. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp och arbetstagarnas förhandlingsdelegation inte har nått en överenskommelse om ett avtal om europeiskt företagsråd eller något annat förfarande för information och samråd inom tre år antingen från tidpunkten då gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget tog initiativ till förhandlingar enligt 14 § eller från tidpunkten för begäran om förhandlingar enligt 14 §, eller
4. ett avtal som avses i 6 § eller som har träffats enligt bestämmelserna i denna lag upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet.

4. ett avtal som avses i 6–6 c §§ eller som har träffats enligt bestämmelserna i denna lag upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

² EGT L 254, 30.9.1994, s. 64, (Celex 394L0045).

³ EGT L 10, 16.1.1998, s. 22, (Celex 397L0074).

Den 15 december 1997 antog Europeiska unionens råd direktiv 97/74/EG om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare, till att avse Förenade kungariket (utvidgningsdirektivet)¹. Rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare (direktiv 94/45/EG) finns i *bilaga 1* och utvidgningsdirektivet finns i *bilaga 2*.

I en departementspromemoria som upprättats inom Näringsdepartementet, Utvidgningen av lagen om europeiska företagsråd till att avse Storbritannien, Ds 1999:41, föreslogs ändringar i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd med anledning av utvidgningsdirektivet. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 3* och promemorians lagförslag finns i *bilaga 4*.

Promemorian sändes den 12 juli 1999 tillsammans med en inbjudan till ett remissammanträde till Stockholms tingsrätt, Arbetsgivarverket, Statskontoret, Riksskatteverket, Juridiska fakultetsnämnden vid Stockholms universitet, Arbetsmarknadsstyrelsen, Arbetslivsinstitutet, Rådet för arbetslivsforskning, Arbetsdomstolen, Närings- och teknikutvecklingsverket, Svenska arbetsgivareföreningen, Företagarnas Riksorganisation, Landstingsförbundet, Svenska Kommunförbundet, Landsorganisationen i Sverige, Tjänstemännens Centralorganisation, Sveriges Akademikers Centralorganisation och Sveriges Advokatsamfund. Remissammanträdet hölls den 24 augusti 1999. Vid remissammanträdet var Närings- och teknikutvecklingsverket, Svenska arbetsgivareföreningen, Tjänstemännens Centralorganisation och Sveriges Advokatsamfund närvarande. Skriftliga remissyttranden finns att tillgå i Näringsdepartementet (dnr N1999/9027/RS).

Lagrådet

Regeringen beslutade den 23 september 1999 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 5*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 6*. Lagrådet har lämnat förslaget utan erinran.

I propositionen har vissa redaktionella ändringar gjorts.

4 Lagen om europeiska företagsråd

Rådet antog den 22 september 1994 direktiv 94/45/EG i enlighet med det till fördragets protokoll nr 14 fogade avtalet om socialpolitik. Direktivet gäller därför inte Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland (Storbritannien). Syftet med direktivet är att förbättra arbetstagarnas rätt

¹ EGT L 10, 16.1.1998, s. 22.

till samråd och information i stora företag och grupper av företag med verksamhet i flera medlemsstater. Samrådet och informationen skall ske mellan företaget och det europeiska företagsrådet, som består av representanter för de anställda. Om det rör sig om en grupp av företag, skall företagets skyldigheter fullgöras av det kontrollerande företaget, dvs. i normalfallet moderbolaget.

Genom lagen (1996:359) om europeiska företagsråd har direktivet genomförts i Sverige. Lagen trädde i kraft den 22 september 1996.

I de inledande bestämmelserna anges att lagen gäller för sådana gemenskapsföretag och företagsgrupper som har minst 1 000 arbetstagare i EES-länderna och som bedriver verksamhet samt har ett i lagen föreskrivet visst minsta antal arbetstagare i minst två EES-länder. Med EES-länder avses enligt lagen alla länder som omfattas av EES-avtalet, med undantag för Storbritannien.

Genom kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras avvikelser från lagen.

Det finns en särbehandlingsregel i lagen. Med undantag för skadestånds- och rättegångsreglerna gäller lagen nämligen inte för de gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det senast den 22 september 1996 fanns gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i de länder som faller inom lagens geografiska tillämpningsområde. Om det inte finns något sådant avtal, s.k. § 6-avtal, är däremot lagen i sin helhet tillämplig och innebär i huvudsak följande.

Gemenskapsföretaget eller det s.k. kontrollerande företaget i en företagsgrupp skall aktivt verka för att ett europeiskt företagsråd eller liknande förfarande för information och samråd inrättas. I syfte att nå ett avtal om europeiskt företagsråd eller de närmare riktlinjerna för något annat förfarande för information och samråd skall gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget begära förhandlingar med arbetstagarna. För att kunna driva dessa förhandlingar skall det inrättas ett särskilt förhandlingsorgan, arbetstagarnas förhandlingsdelegation, bestående av representanter för arbetstagarna från de olika verksamheterna eller företagen i de olika länderna.

Parterna är fria att ingå vilka avtal de vill. Vissa frågor måste dock behandlas i avtalen, bl.a. skall det fastställas de företag eller verksamheter som skall omfattas av avtalet, företagsrådets sammansättning och mandatperiod samt avtalets löptid och omförhandlingsförfarande.

Om avtal av olika skäl inte träffas skall ett europeiskt företagsråd ändå inrättas. För ett sådant europeiskt företagsråd gäller bl.a. följande. Företagsrådet skall bestå av företrädare för arbetstagarna från varje berört EES-land. Företagsrådet har rätt till möte med gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp minst en gång om året, varvid ledningen skall ge information och samråda om vissa i lagen preciserade frågor, såsom utvecklingen i gemenskapsföretagets eller företagsgruppens affärsverksamhet, sysselsättningsläget och dess förmodade utveckling samt kollektiva uppsägningar.

Avslutningsvis i lagen ges flera bestämmelser om rättskapacitet, skydd för arbetstagarrepresentanter och tystnadsplikt. Lagen föreskriver vidare

att den som bryter mot lagens regler kan bli skyldig att betala både allmänt och ekonomiskt skadestånd. Mål om tillämpningen av lagen handläggs enligt lagen (1974:371) om rättegången i arbetstvister.

Prop. 1999/2000:16

5 Utvidgningsdirektivet

Vid sitt möte i Amsterdam den 16–17 juni 1997 noterade Europeiska rådet med gillande att regeringskonferensen enats om att införliva avtalet om socialpolitik med fördraget. Europeiska rådet noterade även att man måste finna ett sätt att ge rättslig verkan åt Storbritanniens önskan att godta de direktiv som innan Amsterdamfördraget undertecknades hade antagits på grundval av avtalet om socialpolitik. Mot denna bakgrund antog rådet utvidgningsdirektivet den 15 december 1997.

Utvidgningsdirektivet innehåller fem artiklar. *Artikel 1* anger att direktiv 94/45/EG skall gälla även Storbritannien. Enligt *artikel 2* skall det högsta antalet ledamöter i arbetstagarnas förhandlingsdelegation vara 18. *Artikel 3* föreskriver att de gemenskapsföretag och företagsgrupper, som enbart på grund av utvidgningen faller inom tillämpningsområdet för direktiv 94/45/EG, kan träffa avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare som omfattar alla arbetstagare samt att om sådant avtal finns senast den 15 december 1999 gäller inte de skyldigheter som följer av direktiv 94/45/EG. Vidare stadgar artikeln att ett sådant avtal kan förnyas och om så inte sker gäller bestämmelserna i direktiv 94/45/EG. Av *artikel 4* följer i huvudsak att utvidgningsdirektivet skall vara genomfört i medlemsstaterna senast den 15 december 1999 och *artikel 5* föreskriver att utvidgningsdirektivet riktar sig till medlemsstaterna.

6 Genomförande av utvidgningsdirektivet

6.1 Det geografiska tillämpningsområdet

<p>Regeringens förslag: Lagens geografiska tillämpningsområde och definitionen av ”EES-länder” utvidgas till att avse även Storbritannien.</p>

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Artikel 1 i utvidgningsdirektivet föreskriver att utan att det påverkar tillämpningen av artikel 3 skall direktiv 94/45/EG gälla Storbritannien.

I 3 § lagen om europeiska företagsråd stadgas att med EES-länder avses staterna i Europeiska unionen, med undantag för Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet. Till följd av bestämmelsen i artikel 1 i utvidgningsdirektivet skall lagens geografiska tillämpningsområde utvidgas till att avse Stor-

britannien. Lagens nuvarande definition avseende begreppet ”EES-länder” bör därför, såsom det föreslås i promemorian, ändras så att med EES-länder skall avses staterna i Europeiska unionen samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet, nämligen Island, Liechtenstein och Norge. Genom den nya definitionen genomförs artikel 1 i utvidgningsdirektivet.

6.2 Avtal som medför att lagen endast i begränsad omfattning skall tillämpas

6.2.1 Gällande § 6-avtal i företag utan verksamhet i Storbritannien

Regeringens förslag: Lagen skall, i enlighet med vad som nu gäller, endast i begränsad omfattning vara tillämplig på de gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det den 22 september 1996 fanns ett gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare som omfattade alla gemenskapsföretags eller företagsgruppers arbetstagare i EES-länderna med undantag för Storbritannien. För att tydliggöra detta skall bestämmelsen i fråga genomgå redaktionella förändringar.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Enligt punkten 1 i artikel 13 i direktiv 94/45/EG skall förpliktelserna i direktivet inte gälla för gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det vid tiden för genomförandet finns ett avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare som omfattar alla arbetstagare. Av artikel 14 framgår att senaste dagen för direktivets genomförande var den 22 september 1996. Bakom artikel 13 ligger en strävan att uppmuntra företagsvisa avtal. Artikel 13 har genomförts genom bestämmelsen i 6 § lagen om europeiska företagsråd. Sålunda föreskriver 6 § första stycket att i fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det vid tiden för lagens ikraftträdande, dvs. den 22 september 1996, finns gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast lagens skadestånds- och rättegångsbestämmelser.

Bortsett från situationer där gemenskapsföretag och företagsgrupper har verksamhet i Storbritannien men arbetstagarna där inte omfattas av s.k. § 6-avtal, innebär utvidgningsdirektivet ingen förändring för de gemenskapsföretag och företagsgrupper där det den 22 september 1996 fanns ett gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare som omfattade alla gemenskapsföretagets eller företagsgrup-

pens arbetstagare. Eftersom meningen sålunda är att dessa § 6-avtal även i framtiden skall ha den verkan som föreskrivs i 6 § första stycket i lagen, skall vid genomförandet av utvidgningsdirektivet någon ändring av innehållet i denna bestämmelse inte vidtas. Bestämmelsen skall sålunda fortsätta att gälla i huvudsak oförändrad.

Lokutionen ”vid tidpunkten för lagens ikraftträdande” kan dock lätt orsaka missförstånd. Det bör klargöras att det är tidpunkten för den nuvarande lagens ikraftträdande som är relevant. Detta sker enklast genom att formuleringen ”vid tiden för lagens ikraftträdande” ersätts med ”senast den 22 september 1996”. Likaså bör begreppet ”EES-länderna” ändras eftersom begreppet i den nuvarande lagen inte omfattar Storbritannien medan begreppet fortsättningsvis kommer att göra det. Till skillnad från promemorians förslag anser därför regeringen att det bör tydliggöras att begreppet ”EES-länderna” i denna paragraf inte omfattar Storbritannien.

En konsekvens av att Storbritannien inte faller inom det geografiska tillämpningsområdet för denna bestämmelse är att bestämmelsen inte heller gäller för de gemenskapsföretag och företagsgrupper som har arbetstagare i Storbritannien. Bestämmelsen gäller således endast för sådana gemenskapsföretag och företagsgrupper som bedriver verksamhet i de övriga EES-länderna.

6.2.2 Gällande § 6-avtal i företag med verksamhet i Storbritannien

Regeringens förslag: För de gemenskapsföretag och företagsgrupper som har arbetstagare i Storbritannien och som har s.k. § 6-avtal skall endast lagens skadestands- och rättegångsregler gälla om gemenskapsföretaget eller företagsgruppen senast den 1 juli 2000 ändrar avtalet så att det avser även gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i Storbritannien.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian föreslås dock att ändring av befintliga § 6-avtal skall kunna ske under en anpassningsperiod om sex månader räknat från den i promemorian föreslagna dagen för lagens ikraftträdande, dvs. från den 15 december 1999 fram till den 15 juni 2000.

Remissinstanserna: De flesta remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians förslag. *Svenska Arbetsgivareföreningen (SAF)* framhåller dock att den anpassningsperiod om sex månader som promemorian föreslår avseende existerande § 6-avtal synes väl kort. SAF anser att en period motsvarande ett år är att föredra.

Skälen för regeringens förslag: Det är troligt att de gemenskapsföretag och företagsgrupper som den 22 september 1996 hade arbetstagare i Storbritannien lät även dessa arbetstagare omfattas av ett avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare, trots att detta inte krävdes vare sig av lagen eller direktiv 94/45/EG. Utvidgningsdirektivet innebär i så fall inget krav på ändring av ett sådant avtal.

Det kan dock finnas fall då arbetstagare i Storbritannien faller utanför ett sådant avtal. Exempelvis kan ett gemenskapsföretag med 150 arbetstagare i Tyskland, 850 arbetstagare i Sverige och 100 arbetstagare i Storbritannien ha ett gällande avtal sedan den 22 september 1996 som omfattar alla arbetstagare i Tyskland och i Sverige, men som utesluter de 100 arbetstagarna i Storbritannien. Den ad hoc-grupp som kommissionen tillsatte avseende genomförandet av direktiv 94/45/EG har föreslagit särbehandling för denna typ av gemenskapsföretag och företagsgrupper. Förslaget framgår av ad hoc-gruppens arbetspapper från ett möte den 29 oktober 1998. För att stimulera överenskommelser på frivillig basis föreslår gruppen att dessa gemenskapsföretag och företagsgrupper under en anpassningsperiod skall få möjlighet att ändra de befintliga avtalen så att även gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i Storbritannien skall omfattas av avtalen.

Att vid genomförandet av utvidgningsdirektivet erbjuda dessa gemenskapsföretag och företagsgrupper viss tid för att anpassa de befintliga avtalen till de nya krav som utvidgningsdirektivet ställer, framstår som motiverat även med tanke på svenska förhållanden. Det är viktigt att uppmuntra företagen i sin strävan att träffa avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare samt att måna om sådana avtals fortsatta giltighet. Förslaget i promemorian innebär en anpassningsperiod fram till den 15 juni 2000, dvs. sex månader från den i promemorian föreslagna dagen för den nya lagens ikraftträdande. SAF har framhållit att en period motsvarande ett år är att föredra. Regeringen föreslår att lagen skall träda i kraft den 1 mars 2000. En anpassningsperiod om sex månader resp ett år skulle således sträcka sig fram till den 1 september 2000 resp 1 mars 2001. Regeringen anser emellertid att sådana långa anpassningsperioder inte är nödvändiga med beaktande av *dels* att utvidgningsdirektivet antogs för snart två år sedan, dels att det troligtvis går snabbare att ändra ett befintligt avtal än att träffa ett helt nytt avtal. Regeringen föreslår nämligen, som det framgår av nästa avsnitt, att helt nya avtal skall ha träffats senast samma dag som den nya lagen träder i kraft. Regeringen anser alltså att en anpassningsperiod om fyra månader är tillräcklig. Om ändring av ett gällande § 6-avtal inte sker så att avtalet senast den 1 juli 2000 omfattar gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare även i Storbritannien, blir lagen däremot i sin helhet tillämplig för gemenskapsföretaget eller företagsgruppen i fråga.

6.2.3 Nya § 6-avtal

Regeringens förslag: Endast lagens skadestånds- och rättegångsregler skall gälla även för de gemenskapsföretag och företagsgrupper som enbart till följd av lagens utvidgning faller inom lagens tillämpningsområde och som senast den 1 mars 2000 har ett gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare omfattande alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i samtliga EES-länder.

Promemorians förslag: Överensstämmer i huvudsak med regeringens förslag. I promemorian förslås dock att de nya avtalen skall träffas senast den 15 december 1999, dvs. när de nya bestämmelserna föreslås träda i kraft.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Av utvidgningsdirektivets ingress framgår, i likhet med bestämmelsen i artikel 13 i direktiv 94/45/EG, att särbehandling bör gälla även för de gemenskapsföretag och företagsgrupper som omfattas av direktiv 94/45/EG enbart därför att detta direktiv nu skall tillämpas på Storbritannien. I artikel 3 i utvidgningsdirektivet föreskrivs att de skyldigheter som följer av utvidgningsdirektivet inte skall gälla gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det senast vid tidpunkten för utvidgningsdirektivets genomförande finns ett avtal som omfattar alla arbetstagare och som rör gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare. Artikel 3 gäller dock endast sådana gemenskapsföretag och företagsgrupper som enbart på grund av utvidgningen omfattas av utvidgningsdirektivet.

Ett företag faller inom lagens nuvarande tillämpningsområde om företaget har minst 1 000 arbetstagare i EES-länderna och minst 150 arbetstagare i vart och ett av minst två EES-länder. Likaså faller en företagsgrupp inom tillämpningsområdet om företagsgruppen har minst 1 000 arbetstagare i EES-länderna, minst två av sina företag i olika EES-länder, och minst ett av sina företag med minst 150 arbetstagare i ett EES-land och minst ett annat av sina företag med minst 150 arbetstagare i ett annat EES-land. Med EES-länder avses alla EES-länder med undantag för Storbritannien.

Ett exempel på företag som faller inom lagens tillämpningsområde är ett som har 250 arbetstagare i Tyskland, 750 arbetstagare i Sverige och 100 arbetstagare i Storbritannien. Särbehandlingsregeln i artikel 3 i utvidgningsdirektivet tar dock inte sikte på denna typ av gemenskapsföretag och företagsgrupper, eftersom dessa gemenskapsföretag och företagsgrupper föll inom direktivets 94/45/EG – och därmed också för övrigt inom lagens – tillämpningsområde redan före utvidgningen.

Ett exempel på ett företag som först i och med utvidgningen faller inom direktivets 94/45/EG respektive lagens tillämpningsområde är däremot ett gemenskapsföretag som har 150 arbetstagare i Tyskland, 100 i Sverige

och 750 arbetstagare i Storbritannien. Eftersom lagens definition av begreppet "EES-land" ändras så att även Storbritannien inbegrips, omfattas de 750 arbetstagare som finns i Storbritannien av lagen. Företaget i fråga uppfyller därmed lagens ovan beskrivna kriterier på företagets storleksordning m.m.

I enlighet med utvidgningsdirektivet skall lagen således föreskriva särbehandling av de gemenskapsföretag och företagsgrupper som först till följd av utvidgningen faller inom lagens tillämpningsområde. Enligt utvidgningsdirektivet skall dessa gemenskapsföretag och företagsgrupper ges möjlighet att träffa nya s.k. § 6-avtal senast den 15 december 1999. Avtalen skall avse gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och skall omfatta alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i alla EES-länderna. Den nya lagen föreslås träda i kraft den 1 mars 2000 varför tidsgränsen för de nya § 6-avtalen bör bestämmas till samma datum. Om ett nytt § 6-avtal inte uppfyller de sålunda föreskrivna villkoren blir lagen tillämplig i sin helhet för gemenskapsföretaget eller företagsgruppen i fråga.

6.2.4 Förnyelse av § 6-avtal

Regeringens förslag: Avtalen skall kunna förnyas, i annat fall blir lagen tillämplig i sin helhet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: I 6 § andra stycket lagen om europeiska företagsråd föreskrivs att när ett sådant avtal som beskrivs i första stycket löper ut skall lagen tillämpas i sin helhet. Om avtalet förnyas gäller dock även fortsättningsvis endast skadestands- och rättegångsreglerna i lagen. På vilket sätt ett avtal kan förnyas framgår av förarbetena till lagen om europeiska företagsråd (se prop.1995/96:163 sid 29 f). Ett avtal kan förnyas på så sätt att parterna kommer överens om att avtalet skall fortsätta att gälla oförändrat. Det är antagligen vanligt att sådana avtal som avses här förnyas så att parterna kommer överens om att flera bestämmelser i det ändras mer eller mindre ingripande. Detta kan många gånger bli nödvändigt till följd av förändringar i företagsgruppens eller gemenskapsföretagets struktur. Man kan t.o.m. föreställa sig att avtalet förnyas så att det ändras i grunden. Även sådana avsevärt förändrade avtal bör ha den verkan att lagen i dess helhet inte blir tillämplig. En förutsättning måste dock vara att parterna i avtalet är överens om det.

Det stadgas i andra punkten i artikel 3 i utvidgningsdirektivet att när de avtal som avses i första stycket löper ut kan parterna i dessa avtal gemensamt besluta att förlänga deras giltighetstid men om så inte sker gäller bestämmelserna i direktiv 94/45/EG.

Utvidgningsdirektivet förändrar inte det förhållandet att gällande § 6-avtal skall kunna förnyas. Gällande § 6-avtal, inklusive sådana som har ändrats så att även arbetstagare i Storbritannien omfattas, skall även i fort-

sättningen kunna förnyas. På grund av bestämmelsen i utvidgningsdirektivet skall det dessutom föreskrivas att även de nya § 6-avtalen skall kunna förnyas med den följd att lagen endast i begränsad omfattning blir tillämplig för gemenskapsföretaget eller företagstgruppen i fråga. På så sätt genomförs andra punkten i artikel 3 i utvidgningsdirektivet.

6.3 Andra ändringar

Regeringens förslag: Lagen skall även i fortsättningen kunna ersättas av kollektivavtal under förutsättning att kollektivavtalet inte innebär mindre förmånliga regler för arbetstagarna än vad direktiv 94/45/EG och utvidgningsdirektivet föreskriver.

Ett europeiskt företagsråd skall inrättas bl.a. om ett avtal som avses i 6–6 c §§ upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet.

Promemorians förslag: Överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians förslag.

Skälen för regeringens förslag: Lagen om europeiska företagsråd föreskriver i 7 § att hela lagen är dispositiv på så sätt att det är tillåtet att träffa avvikelser i kollektivavtal som sluts eller godkänns av en central arbetstagarorganisation, förutsatt att avtalet inte innebär att mindre förmånliga regler tillämpas för arbetstagersidan än som följer av direktiv 94/45/EG. Lagen innehåller således en s.k. EG-spärr. Det framgår av förarbetena (se prop. 1995/96:163 s 28 f) att tanken bakom denna regel är att göra det möjligt för parterna att genom t.ex. branschvisa kollektivavtal uppnå den lokala och branschvisa anpassning av lagens regler som de finner önskvärd. Vidare framgår att den omständigheten att lagen direkt pekar ut kollektivavtal som medlet för att åstadkomma en sådan anpassning innebär en sådan anknytning till de svenska arbetsrättsliga traditionerna som finns i Sverige. Utvidgningen och utvidgningsdirektivets bestämmelser påverkar inte detta resonemang, varför innehållet i paragrafen inte skall ändras; EG-spärren skall dock omfatta även utvidgningsdirektivet.

Fjärde punkten i 23 § i lagen föreskriver att ett europeiskt företagsråd skall inrättas om ett avtal, som avses i 6 § eller som har träffats enligt bestämmelserna i lagen, upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet. Ett europeiskt företagsråd skall självfallet inrättas även när avtal av den typ som beskrivs i de föreslagna bestämmelserna i 6 a–6 c §§ upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet.

6.4 Övriga konsekvenser av utvidgningen

Regeringens bedömning: Några ytterliga lagändringar behövs inte.

Promemorians bedömning: Överensstämmer med regeringens bedömning.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig tillstyrker eller har inget att erinra mot promemorians bedömning.

Skälen för regeringens bedömning

Förhandlingsdelegationens sammansättning

Enligt artikel 5.2.b i direktiv 94/45/EG skall det särskilda förhandlingsorganet, dvs. arbetstagarnas förhandlingsdelegation, bestå av minst tre och högst 17 ledamöter. Genom utvidgningsdirektivet kommer det totala antalet stater som omfattas av bestämmelserna i direktiv 94/45/EG att vara 18. Eftersom syftet är att varje EES-land skall vara representerat där gemenskapsföretaget har minst en verksamhet eller där gruppen av gemenskapsföretag har det kontrollerade företaget eller minst ett kontrollerat företag föreskriver artikel 2 i utvidgningsdirektivet att i artikel 5.2.b i direktiv 94/45/EG skall "17" ersättas med 18.

Som det konstateras i promemorian leder proportioneringsregeln i 15 § i lagen i praktiken till att en förhandlingsdelegation kan bestå av fler än 17 ledamöter. Detta inträffar när det finns verksamhet eller företag i alla eller nästan alla 17 EES-länderna som faller inom lagens tillämpningsområde. Proportionsregeln innebär närmare att en förhandlingsdelegation kan bestå av minst fem och högst tjugo ledamöter. Någon bestämmelse motsvarande artikel 5.2.b i direktiv 94/45/EG har därför inte införts i lagen om europeiska företagsråd. Att utvidgningsdirektivet föreskriver att det högsta antalet ledamöter i en förhandlingsdelegation skall vara 18 utgör, med tanke på proportioneringsregelns utformning och praktiska innebörd, inget hinder mot en fortsatt tillämpning av bestämmelsen i 15 §. Med beaktande av utvidgningen innebär dock proportionsregeln att en förhandlingsdelegation kan bestå av högst 21 ledamöter. Detta förutsätter bl.a. att ett gemenskapsföretag har verksamhet i samtliga EES-länderna, Storbritannien inbegripet.

Regeringen instämmer således i promemorians bedömning att artikel 2 i utvidgningsdirektivet inte föranleder någon ändring i svensk lagstiftning.

Övrigt

Lagen om europeiska företagsråd innehåller bestämmelser avseende bl.a. sammansättningen av arbetstagarnas förhandlingsdelegation, de förhandlingar som gemenskapsföretag och företagsgrupper skall driva med arbetstagarna i syfte att nå ett avtal om europeiskt företagsråd eller de när-

mare riktlinjerna för något annat förfarande för information och samråd, samt innehållet i ett avtal om europeiskt företagsråd. Likaså finns det bestämmelser i lagen som innebär att ett europeiskt företagsråd i vissa fall skall inrättas och som reglerar det europeiska företagsrådets sammansättning och funktionssätt. I promemorian tas frågor upp avseende hur dessa bestämmelser påverkas och vilka de tänkbara konsekvenserna kan bli av utvidgningen om ett gemenskapsföretag eller en företagsgrupp har arbetstagare i Storbritannien.

Av förarbeten till lagen framgår följande (prop. 1995/96:163 s. 41 f). Företagsgrupper förändras snabbt. Nya företag kommer till och gamla företag lämnar gruppen. Företag omstruktureras och slås samman. Det finns därför ett stort behov av att ha möjlighet att göra förändringar i ett avtal om europeiskt företagsråd bl.a. såvitt avser företagsrådets sammansättning så att rådet blir representativt. Det är därför viktigt att de avtal som träffas behandlar frågan hur avtalen och företagsrådets sammansättning skall kunna förändras vid strukturförändringar.

Det är i ljuset av detta resonemang som punkt 6 i 21 § föreskriver att i ett avtal om europeiskt företagsråd skall fastställas avtalets löptid och omförhandlingsförfarande, särskilt med beaktande av förändringar i gemenskapsföretagets eller företagsgruppens verksamhet. Likaså stadgas det i sista stycket i 24 § att om inte annat avtalats skall företagsrådet vartannat år pröva, om förändringar i gemenskapsföretagets eller företagsgruppens verksamhet leder till att företagsrådet skall ges en ny sammansättning.

Det är uppenbart att höga krav ställs på parternas flexibilitet i den bemärkelsen att pågående förhandlingar, avtalens innehåll, sammansättningar av arbetstagarnas förhandlingsdelegation och av europeiska företagsråd m.m. hela tiden måste anpassas till de nya förhållanden som uppstår allt eftersom gemenskapsföretagen och företagsgrupperna genomgår strukturförändringar. Om exempelvis ett gemenskapsföretag som har 250 arbetstagare i Tyskland och 750 arbetstagare i Sverige startar ytterligare en verksamhet med 100 arbetstagare i Spanien måste befintligt avtal om europeiskt företagsråd justeras eller pågående förhandlingar modifieras och sammansättningen av arbetstagarnas delegation ändras, så att hänsyn tas till de nya omständigheter som föranleds av den nya verksamheten i Spanien.

Det är att märka att varken direktiv 94/45/EG, lagen om europeiska företagsråd eller utvidgningsdirektivet innehåller några bestämmelser om vad som skall gälla för det fall pågående förhandlingar inte modifieras eller befintliga avtal om europeiska företagsråd inte justeras, eller när sammansättningen av arbetstagarnas förhandlingsdelegation eller av det europeiska företagsrådet inte anpassas efter de nya förhållanden som föranleds av att det inträffar strukturförändringar inom ett gemenskapsföretag eller en företagsgrupp. Att lösa dessa frågor av mer anpassningsnatur har uppenbarligen överlämnats åt parterna.

Som påpekas i promemorian medför utvidgningen i praktiken samma krav på anpassning för ett gemenskapsföretag eller en företagsgrupp som har verksamhet i Storbritannien som när ett gemenskapsföretag eller en företagsgrupp t.ex. startar verksamhet i ytterligare ett EES-land. På samma sätt som i det ovan nämnda exemplet skall, i ett gemenskapsföretag

eller en företagsgrupp som har verksamhet i Storbritannien, pågående förhandlingar anpassas, befintligt avtal om europeiskt företagsråd justeras och sammansättningen av arbetstagarnas förhandlingsdelegation och det europeiska företagsrådet ändras så att verksamheten i Storbritannien, om inte tidigare så i vart fall efter utvidgningen, beaktas. I likhet med att det inte finns närmare bestämmelser avseende de situationer då strukturförändringar medför ändring av avtalen m.m. bör bestämmelser inte heller införas för att reglera de problem som uppstår på grund av utvidgningen. På samma sätt som det har överlåtit åt parterna att lösa problem som uppstår till följd av strukturförändringar bör parterna anförtros att lösa motsvarande problem som föranleds av utvidgningen.

Det bör påpekas när det gäller bestämmelsen i 24 § att även med beaktande av utvidgningen ryms antalet ledamöter under den högsta gräns om 30 som denna paragraf föreskriver avseende det europeiska företagsrådets sammansättning. Någon lagändring i detta avseende krävs således inte.

Regeringen instämmer sammanfattningsvis således i promemorians bedömning att ytterligare lagändringar inte krävs för genomförande av utvidgningsdirektivet.

6.5 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Lagen skall träda i kraft den 1 mars 2000.

Promemorians förslag: I promemorian föreslås att lagen skall träda i kraft den 15 december 1999.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen kommer att lämna proposition till riksdagen i oktober 1999. Med hänsyn härtill anser regeringen att lagen bör kunna träda i kraft den 1 mars 2000.

7 Författningskommentar

3 §

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.1.

I definitionen av begreppet ”EES-länder” har undantaget avseende Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland tagits bort. Därigenom omfattar begreppet ”EES-länder” nu alla EES-länderna.

6 §

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.2.1.

Paragrafen har ändrats på så sätt att ”lagens ikraftträdande” har preciserats till den 22 september 1996 och genom att verksamhet i Storbritannien här uttryckligen undantagits. Ändringarna är föranledda av dels ändringen av definitionen i 3 §, dels det förhållande att ”EES-länderna” här inte avser Storbritannien eftersom paragrafen är avsedd att omfatta endast sådana avtal som träffats redan den 22 september 1996 och som

6 a §

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.2.2.

Paragrafen är ny. Genom den nya bestämmelsen ges de gemenskapsföretag och företagsgrupper som har gällande § 6-avtal men som inte omfattar gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i Storbritannien en möjlighet att anpassa sina avtal till att även omfatta dessa arbetstagare. Om så inte sker senast den 1 juli 2000 gäller lagen i sin helhet. I de fall gemenskapsföretag eller företagsgrupper har gällande avtal vilka, utan att det i och för sig varit nödvändigt, redan omfattar gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i Storbritannien, behöver någon justering av avtalen naturligtvis inte ske. Även dessa avtal omfattas av paragrafen.

6 b §

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.2.3.

Paragrafen är ny. Bestämmelsen innebär att endast skadestånds- och rättegångsreglerna i lagen är tillämpliga på sådana gemenskapsföretag och företagsgrupper som faller inom lagens tillämpningsområde endast på den grund att lagens tillämpningsområde utvidgas till att avse Storbritannien och som senast den 1 mars 2000 har träffat avtal om gränsöverskridande information till och samråda med arbetstagare. Avtalet skall omfatta alla arbetstagare i de gemenskapsföretag och företagsgrupper som faller inom lagens utvidgade tillämpningsområde, dvs. i alla EES-länder utan undantag. I annat fall blir lagen tillämplig i sin helhet.

6 c §

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.2.4.

Paragrafen motsvarar 6 § andra stycket i den nuvarande lagen. De avtal som avses även i 6 a och 6 b §§ omfattas nu av möjligheten till förnyelse.

7 §

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.3.

Paragrafens EG-spärr omfattar nu även utvidgningsdirektivet.

23 § p 4

Bestämmelsen har behandlats i avsnitt 6.3.

I paragrafen har hänvisning gjorts även till 6 a–c §§, eftersom även avtal som dessa paragrafer beskriver kan förnyas.

Rådets direktiv av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagarare

Prop. 1999/2000:16
Bilaga 1

Rådets direktiv 97/74/EG av den 15 december 1997 om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare, till att avse Förenade kungariket

Prop. 1999/2000:16
Bilaga 2

Sammanfattning av promemorian

Prop. 1999/2000:16
Bilaga 3

I promemorian föreslås ändringar i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd som innebär huvudsakligen följande. Lagens geografiska tillämpningsområde utvidgas till att avse även Storbritannien. De gemenskapsföretag och företagsgrupper, där det den 22 september 1996 fanns gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare, ges möjlighet att vid behov justera avtalen till att avse även gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i Storbritannien. Om justering av avtalen sker senast den 15 juni 2000 gäller endast lagens skadestånds- och rättegångsregler, i annat fall blir hela lagen tillämplig. Slutligen ges de gemenskapsföretag och företagsgrupper som faller inom lagens tillämpningsområde enbart på den grund att lagen nu även skall tillämpas på Storbritannien, möjlighet att senast den 15 december 1999 träffa avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna. Ett sådant avtal medför att endast lagens skadestånds- och rättegångsregler gäller för gemenskapsföretaget eller företagsgruppen i fråga.

Lagen föreslås träda i kraft den 15 december 1999.

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd

Härigenom föreskrivs att 3,6–7 och 23 §§ i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

3 §

I denna lag avses med

– EES-länder: staterna i Europeiska unionen, *med undantag för Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland*, samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

– företag: en ekonomisk verksamhet i privat eller offentlig regi som bedrivs av en fysisk eller en juridisk person,

– gemenskapsföretag: ett företag som har verksamhet i minst två EES-länder,

– kontrollerande företag: ett företag som utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag, det kontrollerade företaget,

– företagsgrupp: en grupp av företag, som har företag i minst två EES-länder, där ett kontrollerande företag och minst ett kontrollerat företag ingår.

I denna lag avses med

– EES-länder: staterna i Europeiska unionen, samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

6 §

I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det *vid tiden för lagens ikraftträdande finns* gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast 39–41 §§.

När ett sådant avtal löper ut skall lagen tillämpas i sin helhet. Om avtalet förnyas gäller dock fortfarande endast 39–41 §§.

I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det *senast den 22 september 1996 fanns* gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast 39–41 §§.

6 a § *I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper som avses i 6 § där det gällande avtalet om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare senast den 15 juni 2000 omfattar även gemenskapsföretagets eller företagsgruppens ar-*

6 b § *I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper som faller inom lagens tillämpningsområde enbart på den grund att lagen gäller även för Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, där det senast den 15 december 1999 finns gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast 39–41 §§.*

6 c § *När sådant avtal som nämns i 6–6 b §§ löper ut skall lagen tillämpas i sin helhet. Om avtalet förnyas gäller dock fortfarande endast 39–41 §§.*

7 §

Genom ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras avvikelser från lagens bestämmelser, under förutsättning att avtalet inte innebär att mindre förmånliga regler skall tillämpas för arbetstagersidan än som följer av rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare.

Genom ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras avvikelser från lagens bestämmelser, under förutsättning att avtalet inte innebär att mindre förmånliga regler skall tillämpas för arbetstagersidan än som följer av rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare *samt direktiv 97/74/EG av den 15 december 1997 om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG till att avse Förenade kungariket.*

23 §

Prop. 1999/2000:16

Bilaga 4

Ett europeiskt företagsråd skall inrättas enligt 24–35 §§ om

1. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp och arbetstagarnas förhandlingsdelegation kommer överens om det,
 2. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp vägrar att inleda förhandlingar med arbetstagarnas förhandlingsdelegation inom sex månader från det att förhandlingar har begärts enligt 14 §,
 3. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp och arbetstagarnas förhandlingsdelegation inte har nått en överenskommelse om ett avtal om europeiskt företagsråd eller något annat förfarande för information och samråd inom tre år antingen från tidpunkten då gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget tog initiativ till förhandlingar enligt 14 § eller från tidpunkten för begäran om förhandlingar enligt 14 §, eller
 4. ett avtal som avses i 6 § eller som har träffats enligt bestämmelserna i denna lag upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet.
4. ett avtal som avses i 6–6 c §§ eller som har träffats enligt bestämmelserna i denna lag upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet.

Förslag till lag om ändring i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd

Härigenom föreskrivs⁴ i fråga om lagen (1996:359) om europeiska företagsråd

dels att 3, 6, 7 och 23 §§ skall ha följande lydelse,

dels att det i lagen skall införas tre nya paragrafer, 6 a–6 c §§, av följande lydelse.

*Nuvarande lydelse**Föreslagen lydelse***3 §**

I denna lag avses med

– EES-länder: staterna i Europeiska unionen, *med undantag för Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland*, samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

– företag: en ekonomisk verksamhet i privat eller offentlig regi som bedrivs av en fysisk eller en juridisk person,

– gemenskapsföretag: ett företag som har verksamhet i minst två EES-länder,

– kontrollerande företag: ett företag som utövar ett bestämmande inflytande över ett annat företag, det kontrollerade företaget,

– företagsgrupp: en grupp av företag, som har företag i minst två EES-länder, där ett kontrollerande företag och minst ett kontrollerat företag ingår.

6 §

I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det *vid tiden för lagens ikraftträdande finns* gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast 39–41 §§.

När ett sådant avtal löper ut skall lagen tillämpas i sin helhet.

I denna lag avses med

– EES-länder: staterna i Europeiska unionen samt de övriga stater som omfattas av EES-avtalet,

I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det *senast den 22 september 1996 fanns ett* gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som *omfattade* alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna *med undantag för För-*

enade kungariket Storbritannien och Nordirland, gäller endast 39–

⁴ Jfr rådets direktiv 97/74/EG av den 15 december 1997 om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd med arbetstagare, till att avse Förenade kungariket (EGT L 10, 16.1.1998, s. 22, Celex 397L0074).

*Om avtalet förnyas gäller dock
fortfarande endast 39–41 §§.*

Prop. 1999/2000:16
Bilaga 5

6 a § *I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper där det finns ett gällande avtal som avses i 6 § vilket senast den 1 juli 2000 omfattar även gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, gäller endast 39–41 §§.*

6 b § *I fråga om gemenskapsföretag eller företagsgrupper som faller inom lagens tillämpningsområde enbart på den grund att lagen gäller för verksamhet i Förenade kungariket Storbritannien och Nordirland, där det senast den 1 mars 2000 finns ett gällande avtal om gränsöverskridande information till och samråd med arbetstagare och som omfattar alla gemenskapsföretagets eller företagsgruppens arbetstagare i EES-länderna, gäller endast 39–41 §§.*

6 c § *När ett sådant avtal som avses i 6–6 b §§ löper ut skall lagen tillämpas i sin helhet. Om avtalet förnyas gäller dock fortfarande endast 39–41 §§.*

7 §

Genom ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras avvikelser från lagens bestämmelser, under förutsättning att avtalet inte innebär att mindre förmånliga regler skall tillämpas för arbetstagersidan än som följer av rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd

Genom ett kollektivavtal som har slutits eller godkänts av en central arbetstagarorganisation får det göras avvikelser från lagens bestämmelser, under förutsättning att avtalet inte innebär att mindre förmånliga regler skall tillämpas för arbetstagersidan än som följer av rådets direktiv 94/45/EG av den 22 september 1994 om inrättandet av ett europeiskt företagsråd eller ett förfarande i gemenskapsföretag och grupper av gemenskapsföretag för information till och samråd

med arbetstagare.

med arbetstagare⁵ samt direktiv 97/74/EG av den 15 december 1997 om att utvidga rådets direktiv 94/45/EG till att avse Förenade kungariket⁶.

Prop. 1999/2000:16
Bilaga 5

23 §

Ett europeiskt företagsråd skall inrättas enligt 24–35 §§ om

1. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp och arbetstagarnas förhandlingsdelegation kommer överens om det,
2. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp vägrar att inleda förhandlingar med arbetstagarnas förhandlingsdelegation inom sex månader från det att förhandlingar har begärts enligt 14 §,
3. gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget i en företagsgrupp och arbetstagarnas förhandlingsdelegation inte har nått en överenskommelse om ett avtal om europeiskt företagsråd eller något annat förfarande för information och samråd inom tre år antingen från tidpunkten då gemenskapsföretaget eller det kontrollerande företaget tog initiativ till förhandlingar enligt 14 § eller från tidpunkten för begäran om förhandlingar enligt 14 §, eller
4. ett avtal som avses i 6 § eller som har träffats enligt bestämmelserna i denna lag upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet.
4. ett avtal som avses i 6–6 c §§ eller som har träffats enligt bestämmelserna i denna lag upphör att gälla och ett nytt avtal inte har träffats inom sex månader från upphörandet.

Denna lag träder i kraft den 1 mars 2000.

⁵ EGT L 254, 30.9.1994, s. 64, (Celex 394L0045).

⁶ EGT L 10, 16.1.1998, s. 22, (Celex 397L0074).

Lagrådets yttrande

Prop. 1999/2000:16
Bilaga 6

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 1999-09-27

Närvarande: f.d. justitierådet Lars Å. Beckman, regeringsrådet Susanne Billum, justitierådet Göran Regner.

Enligt en lagrådsremiss den 23 september 1999 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till lag om ändring i lagen (1996:359) om europeiska företagsråd.

Förslaget har inför Lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Helga Hullman.

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 7 oktober 1999

Närvarande: statsrådet Hjelm-Wallén, ordförande, och statsråden Freivalds, Thalén, Winberg, Ulvskog, Lindh, Sahlin, von Sydow, Klingvall, Pagrotsky, Messing, Engqvist, Rosengren, Larsson, Wärnersson, Lejon, Lövdén, Ringholm

Föredragande: statsrådet Sahlin

Regeringen beslutar proposition 1999/2000:16 Utvidgning av lagen om europeiska företagsrådet till att avse Storbritannien